П III 34

Број 195 — Год. IV. Ујвидек, петак 1 септембар 1944 Примерак 20 филера

НОВА ПОШТА

„НОВА ПОШТА" ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА УЈУТРУ, ОСИМ ПОНЕДЕОНИКА И ДАНА ИЗА ПРАЗНИКА. РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦЈА: УЈВИДЕК, ВИТЕЗ ХОРТИ ИШТВАН ТЕР 6/I ТЕЛЕФОН: 39-39. ПОШТ. ФАХ 260 ЧЕК. РАЧУН КОД ПОШТ. ШТЕД. 18.254. МЕСЕЧНА ПРЕТПЛАТА: 6.20 П., ТРОМЕСЕЧНА 15.— П.

Разбијени су нови совјетски напади у југоисточном пограничном појасу Ердеља

У Италији Англосаксонци су прешли у напад на широком фронту

Заустављено непријатељско надирање северно од Париза

Из главног стана Вође Рајха немачка Врховна команда саопштава:

Успело је да зауставимо непријатеља који следи операције одвајања наших трупа северно од Париза. Против непријатељских нападачких колона, које надиру у правцу севера и простора Бовеа, у току су противнапади. На сектору Лаун Ремс наше трупе налазе се у тешким борбама са непријатељским тенковским снагама, којима је успело да добију даљег терена у правцу севера и североистока.

У долини Роне појачао се притисак непријатеља нарочито у простору Валансијена. Тамо смо разбили у чврстим борбама све нападе.

Продужавамо са осветничком ватром на Лондон и дан и ноћ.

У Италији на јадранској обали непријатељ је на широком фронту поново прешао у велики напад. Потпомагањем борбених авиона, артилерије и тенкова као и потпором поморских борбених средстава успело је да постигне локалне продоре код Урбина и Песара. Са контранападима разбили смо предрле нападачке групе. Југозападно од Песаре воде се на два упадна места огорчене борбе.

У Румунији у правцу Плоештиа појачан је непријатељски притисак. Дуж југоисточне границе Ердеља разбили смо понављене жестоке бољшевичке нападе. На осталим деловима Источног фронта јуче је дошло до веће борбене акције само североисточно од Варшаве где су поново осујећени совјетски изнуђени продори у правцу града после уништења 24 тенка.

Североамерички бомбардери искористивши атмосферске прилике неповољне за одбрану извршили су терористичке нападе на Бремен и Кил. Напади непријатељских бомбардера били су уперени на поједина места у Мађарској. У току прошле ноћи поједини британски авиони бацили су бомбе на област Рајна-Мајна.

Наше подморнице у чврстим борбама у каналу и на Индиском Океану потопиле су 6 непријатељских бродова са укупно 36.000 бруто регистарских тона бродског простора, један разарач, један патролни брод и оборили један непријатељски авион.

Ситуација на Источном фронту

Берлин, 31 август (Интеринф). У предпростору шумовитих Карпата ни 29-ог августа није било значајнијих борби. Бољшевици нису продужили са нападима ни у простору између Сане и Висле зато што су претрпели необично тешке губитке у борбама претходних дана.

На супрот томе на великој окупи Дњепра где је извршен упад, у току целога дана вођене су променљиве и одбранбене борбе.

На западном делу упадног места, код Баранова, немачки одреди после уништења 39 непријатељских тенкова одбили су бољшевике. Као резултат подухвата, уследило је истурање својих положаја, скраћење фронта и тако су утврдили и попунили извесне празнине на фронту које су преостале из борби претходних дана.

Изнад Шведске оборено пет англосаксонских авиона

Стокхолм, 31 август (ДНБ) Шведски лист Афтон Бладет јавља да су англосаксонски авиони од почетка рата у уторак најјаче повредили шведски ваздушни простор.

Према Афтон Тиднингену још није установљено колико је англосаксонских авиона оборено на шведској територији, али се зна да је оборено најмање 5 апарата. Већи део посаде авиона изгорео је приликом обарања.

Није констатован ни број авијатичара који су интернирани. Према службеном комуникеу шведска влада ће одмах уложити најенергичнији протест, чим констатује припадност авиона.

У Паризу је образована привремена француска републиканска влада

Претседник владе је де Гол

Цирих, 31 август (МТИ). Како радио Париз јавља, образована је „привремена влада француске републике". Чланови су следећи: претседник владе: генерал де Гол, државни комесар генерал Жорж Катру, овлашћеник за саветодавна тела: Андре Филип, пословођа за ослобођене територије: Андре ле Троквер, пословођа за окупиране територије: Пиера, правда: Франсоа д'Ментон, спољни послови: Рене Масиљи, унутрашњи послови: Емануел Дастиер де ла Вижерие, министарство рата: Дителм, ваздухопловство: Фернан Грениие, колоније: Рене Плевен, финансија: Пиер Мандес, информација: Боне, саобраћај и трговачка морнарица: Рене Мајер, пословођа за ратне заробљенике и депортиране: Анри Френе, радови и социјалне ствари: Алриен Тисие, производња и јавна исхрана: Пол Жиакоми.

И Совјети ће поднети своје услове бугарској влади

Берлин, 31 август (ДНБ). У берлинским политичким круговима сматрају за необично вредно пажње саопштење московског радиа према коме у Москви не сматрају за задовољавајућу изјаву бугарске владе о неутралности Бугарске.

У Берлину сматрају то као одговор на она саопштења бугарског радиа и бугарске штампе, према којима су Совјети пристали да Бугарска заузме став неутралне државе. Према обавештеним круговима Москва ће ускоро саопштити своје услове бугарској влади. У Берлину сматрају као достојно пажње и енглеско саопштење да Лондон неће ни да чује о бугарској изјави заузимања неутралног става.

НЕМАЧКА НИЈЕ ТРАЖИЛА КОНТАКТ СА НЕПРИЈАТЕЉИМА

Берлин, 31 август (ДНБ). Са надлежног места информативно саопштавају:

У вези 'вести иностраних листова, а на постављено питање да ли је са немачке стране путем неутралног иностранства покушан контакт са непријатељима, говорник Вилхелштрасеа је изјавио да је једини контакт Немачке са својим непријатељима онај уколико се немачки војници налазе на фронту. Другога контакта нема. (МТИ)

МОСКВА НИЈЕ УСВОЈИЛА БУГАРСКУ ИЗЈАВУ О НЕУТРАЛНОСТИ

Анкара, 31 август (МТИ). Московски радио у својој емисији у уторак увече демантовао је вест као да је наводно Совјетска Унија усвојила и дала пристанак на бугарску изјаву о неутралности.

Деманти је имао службени карактер и констатовао је да је „изјава бугарске владе о неутралности према мишљењу совјетских владиних кругова незадовољавајућа у садањој ситуацији".

БОМБАРДОВАЊЕ РАВЕЛЕ

Милано, 31 август (ДНБ). Англосаксонско ваздухопловство поново је извршило тежак терористички напад на Равеле. Услед напада тешко је оштећена катедрала грађена у бароктном столу, болница и више јавних зграда.

Енглески авијатичари извршили су више нападе на општине у провинцији Вертели и Кунео и митраљирали земљоradнике на њивама.

ОРУЖЈЕ „V 1" МОЖЕ СЕ УПОТРЕБИТИ И У ПОКРЕТНОМ РАТУ

Берлин, 31 август (ДНБ) Постоља за избацивање немачког тајног оружја „V 1" нису фиксирана, већ се исто оружје може применити и у покретном рату. Немци су евакуисали сва постројења тога оружја и оставили непријатељу само празне зграде. Непријатељ нигде није успео да пронађе немачко тајно оружје и потребне справе за његово избацивање.

МИКОЛАЈЧИК СЕ САВЕТУЈЕ СА ИДНОМ

Амстердам, 31 август (ДНБ). Британска обавештајна служба јавља:

Претседник пољске емигрантске владе Миколајчик одржао је у среду конференцију са британским министром спољних послова Антони Идном и том приликом саветовали су се о варшавској ситуацији.

Нови амерички бомбардери неће изненадити немачко ратно вођство

Берлин, 31 август. (МТИ) — Ваздухопловни сарадник Интеринфа из добро обавештених кругова добио је информације да немачко ратно вођство са великом пажњом прати примену нових североамеричких бомбардера „Бајинг“ типа „Б.29.“ Меродавни кругови немачког ваздухопловства у сталној су вези са јапанским ваздухопловним круговима, који већ имају велика искуства при одбрани од напада америчког супербомбардера. Јапанци су из великог броја оборених авиона типа „Б. 29“ дошли до важних искустава необично осетљивом бомбардеру који се лако оштећује, о свим његовим слабим тачкама и техничким грешкама.

На основу досадањих искустава немачка ваздушна одбрана учинила је припреме великог стила за евентуалну појаву америчких супербомбардера на европским фронтовима и немачко ратно вођство неће бити изненађено нити ће бити стављено пред нерешљиве проблеме.

Немци ће за нове ударе употребити до сада непознато а потпуно ново средство за одбрану, које ће значити неугодно изненађење за непријатеља, наглашују у Берлину.

Католички бискуп из Единбурга о ситуацији Пољске

Амстердам, 31 август (ДНБ). Према лондонском саопштењу, по коме је енглеска влада поставила ствари тако као да је за ситуацију Варшаве одговорна Москва, уследио је деманти католичког бискупа у Единбургу, који је приликом мисе која је одржана за Пољску, говорио и тешким речима критиковао енглеску владу што је и поред свечаних обећања напустила Пољску у најтежим данима њене историје.

Политички сарадник Дејли Мела настојава да умањи одговорност енглеске владе. Он пише да је ситуација Варшаве зато тешка што су делом устанци прерано дигли устанак, а друго што између Енглеске и Совјетске Уније није дошло до споразума о успостави ваздушног саобраћаја између Италије и Совјетске Русије. Поред свега тога енглеско ваздухопловство потпомаже устанике у Варшави, али је та помоћ јако рискантна и није тако великог стила. Много би лакша била ситуација енглеских авијатичара када би могли да употребе и аеродроме у Русији.

ЦИЉ МИКОЛАЈЧИКОВОГ ПУТА У МОСКВУ

Дописник „Њус Кроникла“ пише: Крајем јула у Москви су били познати планови Пољака за устанак у Варшави. Миколајчик је пре месец дана обавестио Москву да ће операције у Пољској почети ускоро и совјетске власти почеле су убрзане операције да би на време заузеле Варшаву. Према информацијама дописника Миколајчик је 5 августа добио вести да ће Совјети за три дана заузети Варшаву. Међутим немачки отпор омео је те совјетске планове, те је рок за заузеће Варшава био одложен. Миколајчик је схватио ситуацију, а Стаљин је послао сву помоћ за остварење тог плана. „Базлер““ пише да је то био циљ Миколајчиковог пута у Москву.

ПРОГЛАС ПРЕТСЕДНИКА СЛОВАЧКЕ

Словачки државни поглавар др. Тисо упутио је јуче преко радиа проглас словачком народу у коме је указао на знаке бољшевичке пропаганде у Словачкој. Бољшевици и њихови агенти, који су пуштени падобранцима на словачку територију, ширили су лажне гласове о убиству државног поглавара, и друго. Исто су тако ширили и лажне вести да Мађарска хоће да заузме Словачку државу. Поглавар је и даље остао на командном месту. Влада врши своју дужност, те позива сваког грађана Словачке државе, коме лежи на срцу добро земље, да учествује у том раду.

ВОЈНИ ПОСМАТРАЧИ САД-А О БИТЦИ ЗА ВРЕМЕ

Војни посматрачи САД истичу да Англо-американци још увек нису добили битку времена. Ово је важно како за садашњу ситуацију, тако и за будућност. У америчким круговима сматрају за највећу опасност за американце фанатички отпор Немаца и добар квалитет немачког војника у борби.

НОВИ ТИП БРОДА У НЕМАЧКОЈ МОРНАРИЦИ

Берлин, 31 август (ДНБ). Лист „Фелкишер Беобахтер“ доноси слику о такозваном броду „љуска од јајета“. Према опису слике бродови новога типа изграђени су за употребу организације др. Тот за транспорт трупа. Брод је изграђен од бетона. Брод од гвозденог бетона боље плови него остали бродови, не треба га бојадисати, не рђа и за његову изградњу није потребна стручна радна снага.

Кроз штампу

Судбоносни часови

„Уј Мађаршаг“ у уводном чланку „Судбоносни часови“ пише између осталог: „Несумњиво, велика асветска борба приближује се крају, и она ће да одлучи о судбини континента. Мађарство није ступило у овај рат са освајачком намером, није му империјалистичка тежња дала у руке оружје, него одбрана наших граница, наше земље, слободе, независности, националног опстанка. Нисмо желели ничији поход, нисмо хтели да по цену патња и искушења других народа, пролевањем крви, да проширујемо наше границе, али смо ишли и ићи ћемо затим до смрти, да наше вишедугодишње историско наследство, нашу стару слободу, нико не узнемирује, и нећемо престати да штитимо то наследство и слободу догод нам је капа крви у жилама, и док нам месо не спадне са костију“.

#

„Фелкишер Беобахтер“ доноси уводни чланак у којем се констатује да је ток догађаја овога лета у многоме побудио утисак као да бедеми који штите Европу прете да се сруше под навалом непријатеља на Истоку и Западу. Под тим утиском дошло је и до издаје од 20 јула, и под истим утиском стоје малодушни политичари звесних неутралних држава, који држе да могу опасност избећи тиме што ставе главу у песак, и са затвореним очима пусте да над њима прохуја олуја. Свако у Европи данас зна да би кукавичко поступање за народе Европе имало за последицу само глад, уништење и ропства. Па ипак, слабићи стављају главу у песак и држе да ће пола зла отклонити ако се сами предаду“.

*

„Регели Мађарорсаг“ доноси саопштење са надлежног немачког места из Берлина: „Питање једнога иностраног новинског извештача потакло је говорника у Вилхелмштрасе да изнесе оне разлоге који говоре за повољно просуђивање ситуације и изгледа Немачке. Војна и привредна способност појачава се отварањем великих резерви снаге, — рекао је коментатор — а производњу нових ратних оруђа, као и пораст материјалне и духовне отпорности народа треба при стварноме просуђивању исто тако узети у обзир као и околност да у прилог Немачке иде упоређење које се може поставити између садање ситуације Рајха и ранијег критичног положаја противника. Постоје сви разлози за претпоставку да ће Немачка постати господар те ситуације, и у томе погледу не стоји поред непријатеља, него их пре превазилази. Околност да је цео народ начисто с тиме какву му судбу спрема противник само још повећава решеност да рату даде одлучни преокрет“.

Погоршање англосаксонско-руских односа због пољског питања

Немачка телеграфска агенција јавља из Амстердама да је народни посланик Вернон Барлет, чувени политички писац написао у „Њус Кроникли“ од уторника — како то британска телеграфска агенција јавља, — чланак о актуелном пољском питању у коме је између осталога рекао следеће:

У Варшави је настала за Пољаке таква ситуација која може имати тежих последица него убијање више хиљада пољских родољуба. Недавно су се Велика Британија и Сједињене Државе обратиле Москви са хитном молбом да успоставе између Италије и Совјетске Русије ваздушни саобраћај да би се могла слати Варшави помоћ. Москва је одбила молбу. Совјети су наиме, преко радија обећавали помоћ, али су своја обећања пропратили претњама да ће воље варшавске побуне ставити пред ратни суд.

Лондонска пољска влада — констатује у чланку Вернон Барлет — сноси тешку одговорност зато што је овластила генерала Бора да он има да одреди час устанка, устанак је дакле почео без претходног пристанка британске, америчке и совјетске владе. Барлет затим дословно пише:

— Ова једнострана мера, благо речено, је глупост. Поједини чланови лондонске пољске владе надали су се да ће „родољуби“ успети да ослободе Варшаву. Други су се пак надали да ће снага отпора тога покрета бити доказ који ће ојачати ситуацију претседника владе Миколајчика, који је тада био на путу за Москву.

Међутим, Совјето-Русија изгледа да су заборавили на своје учестале позиве за устанак упућиване Пољацима. Вернон Барлет подвлачи да ако се не успе да се уклоне размимоилажења између Савезника, тада ће настати за њих три неповољне околности. Биће убијено хиљаде Пољака, пољске сумње према Русима ојачаће још више и на крају оно што је Черчил тврдио да сматра за савезника сваког „ко убија Немце“.

Међутим, претседник британске владе нагласио је још и то да када чита о пољском устанку, увек има осећај и жељу да помогне те људе који су организовали тај отпор. Однос три велика савезника — констатује на крају енглески писац — због пољског питања постао је необично затегнут у таквом часу, када им је сарадња била потребнија него икада раније.

Англосаксонци достигли француско-швајцарску границу

Берлин, 31 август (ДНБ). Англосаксонске трупе које надиру из простора Гренобла достигле су 28 августа код Анемаса француско-швајцарску границу. Покушаји Англосаксонаца да брзим одредима надирући из брда нападну са леђа источног крило немачких трупа које се одвајају долином Роне, довели су до жестоких борби јужно и југоисточно од Валанса, током којих су немачке трупе смрвиле англоамеричке извиђачке одреде и француске подземне групе. Покрети немачких одреда које потпомажу тепковски одреди који самостално дејствују теку и планско даље.

Прованса и Ривиера

Англосаксонци су се после великих припрема које су извршили на острву Корзици са сконцентрацијом бродовља и трупа искрцали л јужној Француској — Ривиера, на ширини од 200 километара.

Ново поприште борби налази се на омиљеној и познатој територији не само Француској већ и у Европи и целом свету познатој и омиљеној територији. Тај крај зове се Прованса и она је традиционална провинција Средоземног Мора а простире се између реке Рона и западних Алпа. Западни ужи део је нижи и брдовит и личи на питому Фрушку Гору.

Ривиера је ужи део обале на Средоземном Мору који почиње од Алпа на све стране: Од Специје до Марсеја. Дели се на италијанску и француску ривиеру. Обала је полукружна. Алпи се стрмо спуштају до мора и образују тако рећи један зид. Много великих и дубоких залива створили су предуслове за више пристаништа. Најлепши је источни део француске ривиере. Према западу пејсаж је једнолик. Даље од Марсеја река Рона утиче у Средоземно Море и њена делта је мочварна.

Прованса, у главном ривиера, има сјајну питому климу. Брегови задржавају хладноћу и северне струје, и тако се за југа слободно крећу топле струје. Море уједначује климу. Просечна температура у јануару износи плус 8 степена Целзијевих и зими је на ривиери сјајно сунце. Та заштићена и питома клима на Средоземном Мору утицала је тако да је цео тај крај једно од најлепших и најбољих лечилишта. Лимуни, поморанџе и палме украшавају целу обалу. Сем тога на брдима се налазе виногради, воћњаци и вртови пуни цвећа.

Напредну провинцију која је још и у средњем и у старом веку имала велику прошлост настанили су Французи који говоре у дијалекту а на источним деловима има нешто Италијана у околини Ниће.

У средњем веку образованост је цветала у Провансу и налазила се на високом нивоу. Велика прошлост целе те провинције види се у граду Авињону. Авињон је био скоро један цео век седиште Папе. Природне лепоте пружале су надахнуће песницима. Лепа провинција Прованса дала је кроз дуга времена много лепоте и уметности. Она је домовина средњевековне љубавне лирике и Петрарка. Прованса је увек била мирна без ратова. Тамо су трубадури певали своје љубавне песме.

Најважнији градови са војног и привредног становишта налазе се на западном делу провинције. Град Марсеј, други највећи град Француске, везује његово пристаниште једним каналом са реком Роном. Град од 800 хиљада становника јесте најпрометнији и највећи пристанишни град на Средоземном Мору. Његово пристаниште обављало је у главном промет са француским колонијама. Тулон је главно француско ратно пристаниште које је заштићено са два појаса утврђења. Ница је пак центар међународног промета странаца. У Ницу годишње допутује око 250.000 странаца. Чувена су летовалишта још и Ментона и Кан. У јужном делу Провансе необична је густа железничка и друмска мрежа.

Јапан води одлучно борбу до крајње победе

У чему се крије снага јапанске војске

»Не постоји ништа што би могло јапанској војсци да се одупре«. Ово су биле речи које је Черчил изговорио у своје време, када је Јапан ступио у рат, и када су Енглеску порази на ратишту стално пратили. И сами Американци су видели да није била мудра ствар да се стрпљење Јапана ставе на тако јаку пробу. Али тада је већ било касно. Савезници Јапана из прошлог Светског рата наметали су разна ограничења у погледу наоружања овом борбеном народу у сигурном сазнању, да Јапан није опасан противник.

Јапан је 1932 освојио Манчурију и чинио све да дипломатским путем стане на супрот сам, оним настојањима великих сила, чији је циљ био да се цела источна Азија стави под власт Енглеске и Сједињених Држава. Ове дипломатске покушаје Јапана Савезници су сматрали као знак слабости. На тај начин Јапану је све јасније постајало да мирним путем неће моћи да заштити јапанску част у источној Азији и тако је 7 децембра 1941 морало доћи до објаве рата.

Ратни план Јапана био је веома једноставан: Концентрисану америчку флоту код Хаваја изненада ће потући на најважнијим енглеским и америчким ослонцима извршиће инвазионе ратне операције а затим ће уништити уједињену англоамеричку морнарицу на Тихом и Индиском Океану, штедећи при томе главнину своје флоте. Овај ратни план спроведен је сјајно у пракси. Језгро америчке флоте код Перл Харбура уништено је а затим се у брзом темпу Јапан обара на већи део непријатељских база. У руке Јапана пала су Филипинска острва и Хонконг. Томе су следиле друге поморске операције. Енглески адмирал Филипс узалудно је покушавао да са своја два огромна ратна брода спречи јапанско искрцавање на обалу тако да су Јапански авиони на крају са невероватном брзином и храброшћу потопила оба ова брода.

15 фебруара 1942 пала је главна база британске царевине у источној Азији, огромно модерно утврђење, Сингапур. Том приликом у јапанско заробљеништво доспело је око 95.000 енглеских ратника. У то време у јапанској штампи је објављен онај карактеристични разговор који је вођен између енглеског и јапанског главног команданта на дан битке.

Јамашита: Да ли има јапанских војника у енглеском ропству?

Персивал: Нема ни једног.

Јамашита: Јесте ли вољни на безусловну предају?

Персивал: (дубоко пораженн, тихо): да.

После пада Сингапура дошло је до остварења трећег дела јапанског ратног плана, брзо продирање на Тихом Индиском Океану, пад Бурме, освајање холандских колонијалних острва и продирање јапанске морнарице све до Аустралије. Ови неочекивани успеси учинили су веома неповољан утисак у Енглеској, тако да су Британци притешњеној Аустралији, која је преклињала за помоћ, одбили тражену помоћ. Најзад је претседник Рузвелт упутио јаке америчке трупе на југозападни Пацифик, како би Јапанце истиснуо са острва која се протежу изнад северне Аустралије. Тако је почео рат који је САД стајао огромних губитака.

Јапанци су за сваки случај припремни да и у будуће воде жестоку борбу. Територије које су Јапанци до сада окупирали од прилике су у простору исте толике као САД са триста милиона становника. У погледу животних намирница и сировина Јапан није упућен на увоз. Исто так не оскудева ни у војницима и то каквим војницима. Војницима који су сваког тренутка спремни да положе живот за своју отаџбину, а ни један од њих никада не би дозволио да падне у ропство непријатеља.

Немачко и јапанско ратно вођство се узајамно и на веома променљив начин допуњују. Уништење многобројних савезничких ратних бродова, које су спровели немачки авиони и подморнице, у многоме су олакшали остварење јапанских планова на Тихом Индиском Океану. Јапански и немачки пријатељски односи су најсрдачнији. Сарадња са Немцима и осталим европским државама, који су им се прикључили појачава источну Азију у вери да ће уништити заједничке непријатељске силе, Енглеску и Америку. Јапан ће у духу своје трохиљадугодишње историје до крајњих напора водити борбу, како би могао да оствари циљ овога рата.

На почетку шесте године рата

Берлин, 31 август. (ДНБ) — Лист Берлинер Берзенцајтунг пише о смислу рата и расправљајући констатује да су на крају пете године рата настали исти политички и географски проблеми који су постојали још и приликом почетка рата.

Рат је избио у Пољској и пољско питање је било разлог избијању рата. Енглеска и Француска нису заратиле због неповредивости и безбедности Пољске пошто би у том случају Енглеска требала да одбрани Пољску и према Совјетима. Међутим су оне источну Европу подредили Совјетима као што ће у западној Европи Енглеска исто тако радити.

Несумњиво је да су Енглеска и Сједињене Државе саветовале свима малим државама које су препустиле као утицајну сферу Совјетима у Техерану да се споразуму са Совјетском Русијом пошто нису способне да заштите њихове интересе према Русији. О три Балтичке државе већ се више и не говори. Пољска се налази без заштите а исту судбину очекује и краљ Михајло у погледу Румуније зато што је источна и средња Европа стављена на расположење и милост и немилост Совјета.

Конференција за безбедност која се сада одржава у Америци служи само као откриће тих империјалистичких циљева. На конференцији се не доносе одлуке већ се само израђују предлози. Ако Немачка не би пружала отпор цела Европа постала би жртва догађаја — каже лист. — Ако би непријатељи Европе скројили нови поредак у Европи тада више не би било мира и безбедности већ стално безглавље.

Политичке и географске предности Немачке значе једно: Немачка са Европом, стога она продужава борбу одлучно и са чврстом вером у коначну победу за себе и Европу.

Баш стога на почетку шесте године рата не преостаје ништа друго већ што је Бог и човек дао да се убаци у борбу за коначну победу, завршава лист.

СИТНЕ ВЕСТИ СА ФРОНТА НА ЗАПАДУ

Берлин, 31 август (НШТ). Источно од Париза стално се појачава притисак америчких одреда и борбена активност се све више преноси на секторе на Марни.

У простору Сорсона непријатељске операције имају циљ да нападну са бока немачке трупе које се одвајају од ушћа реке Сене, које су међувремено дошле до области Шмендедам. Америчка трећа армија настојава да од Шмендедама продре у правцу севера, међутим тамо немачке трупе врше стално контранападе и воде се тешке борбе.

У Бретањи Американци осећају тешке губитке претрпљене прошлих дана тако да је опао њихов притисак на немачке базе. На сектору Лоријана и северно од Сен Назера где нападају француски терористи осуђени су локални упади непријатеља.

ЛИСТ ДР. ГЕБЕЛСА ПРОТИВ МОСКОВСКОГ НЕМАЧКОГ ОДБОРА

Берлин, 31 август (НШТ). Лист „Фронт унд Хајмат“, који је близак околини др. Гебелса указује на то да је такозвани московски немачки одбор искључиво инструмент бољшевичке пропаганде и да се његови чланови имају сматрати као издајице, ако падну у немачке руке, без обзира да ли су претходно учинили издајство или су их на то присилили јеврејски агитатори.

ПРИВРЕДНА КРИЗА У ФРАНЦУСКОЈ

Мадрид, 31 август (ДНБ). У окупираној Француској дошло је до тешке привредне кризе. Француске фабрике не добијају сировине и присиљене су да обуставе рад. Настала је велика беспослица рада.

НЕСПОРАЗУМ У ГРЧКОЈ ВЛАДИ

Како Британска обавештајна служба из Каира јавља, чланови грчке владе поднели су оставку, међу њима и подпретседник Софикле Венизелос. Са званичне стране није саопштено ништа о оставци министара Међу члановима владе дошло је до размимоилажења по повратку Папандреоса из Рима, вероватно због закљученог споразума.

† ДР. КОСТА ПЛАВШИЋ

Јуче је у Сабадки изненада умро др. Коста Плавшић, познати лекар. Др. Коста Плавшић је син пок. лекара Плавшића из Сентамаша. Студије је завршио на универзитету у Беру, после којих је одмах после првог светског рата дошао у Сабадку, где је службовао као војни и општински лекар. Пок. др. Коста Плавшић био је у Сабадки веома позната и омиљена личност. Његова изненадна и прерана смрт изазвала је дубоку жалост међу његовим пријатељима и познаницима. Покојника оплакују жена Латинка, сестра Иванка др. Борислава Увалића и остала многобројна родбина.

Сегедин

ПЕТАК, 1 СЕПТЕМБАР 1944.

— Премештан главни градски физикус д-р Новобацки. Министар унутрашњих послова преместио је г. д-р Новобацки Иштвана, главног градског физикуса у истом својству за Сегед За главног градског физикуса у наш град долази из Сегеда д-р витез Тот Бела.

— Градско апровизационо звање требало би ујутро да раније почне рад са публиком Примамо из грађанства: у интересу самог посла, а и нас самих грађана, било би корисно када би градско Апровизационо звање почело рад са публиком раније, у 6. или, најкасније у 7 часова ујутро. Није редак случај да многи морају да долазе по два три пута у звање, јер обично је много странака, па се посао не може брзо свршити, у томе дође до ваздушне узбуне, па онда терај кући да сутрадан поново дођем да свршим посао, — ако опет не дође до узбуне Овако, ако би рад са публиком почео раније, сваки би могао да сврши посао за један дан То је и у интересу времена, а и у интересу самог посла. Уверени смо да ће надлежни фактори наћи могућности да ово питање буде повољно решено.

— УПИС У М. КР. ЖЕНСКУ ЗАНАТСКУ ШКОЛУ (Текели Имре ул. 35) за 1944—45 школску годину обавиће се 4, 5 и 6 септембра по подне од 16—19 часова. У I разред могу се уписати свршене ученице IV разреда средње или VIII разреда основне школе, са најмање добрим успехом. Они који се уписују у I разред нека дођу по могућству лично и нека донесу школска сведочанства, извод из матице рођених (по могућству на мађарском), уверење о калемљењу, документа за доказ хришћанског порекла а ради бржег поступка нека унапред испуне формулар о пореклу. Они који се уписују преко поште нека приложе марку за повратак докумената. Ученици који се уписују у више разреде нека понесу само последње школско сведочанство и извод из матице рођених. Уписна такса износи за I разред 24.42 п., II—III разред 23.72, а за V разред 3.72 пенга. Школарина за целу годину износи за прва три разреда 45, а за седми разред 40 пенга. Школарина се може уплатити и у ратама.

— ПОМЕН КРАЉУ БОРИСУ. Приликом прве годишњице смрти бугарског краља одржан је парастос у рилском манастиру где почивају земни остаци покојног краља. Парастосу су присуствовали краљица Јована Књегиња Евдокија, кнез Кирил, професор Фолиз и много других угледних војних и грађанских личности. Одржани су парастоси и у Софији као и у другим местима у целој држави уз учешће претставника краљевске владе и велике масе становништва

ДАНАС ЗАМРАЧИ У 21.00

ЗАМРАЧЕЊЕ ТРАЈЕ ДО 5.00 ЧАСОВА УЈУТРО

Ковача породична трагедија

Двоструко убиство у Чурогу

Муж убио ножем жену и свастику

Приликом последњег сајма у Чурогу, као и обично село је било пуно странаца која су дошла на сајам. Док се по подне у највећем расположењу уз песму и свирку пило пиво и остала хладна пића изненада је кроз село пукао глас да се на пијачном тргу одиграло крваво двоструко убиство.

Балог Михаљ, ратар из Чурога већ дуже времена се није слагао са својом женом Матилдом рођ. Калмар. Пре извесног времена жена га је напустила и отселила се од њега. На дан вашара Балог је дошао са салаша у село. По подне је на пијачном тргу спазио своју жену која је ишла под руку са својом сестром Калмар Маријом.

Сви знаци говоре да се Балог спремао за овај сусрет, јер је собом носио веома оштар велики кухињски нож.

Злочин се одиграо за трен ока. Када је Балог спазио жену и свастику прискочио им је и без речи ударио је своју жену Матилду ножем у срце, тако да се она одмах срушила у локву крви и издахнула. Када се овако обрачунао са женом; прискочио је свастики, па ју је неколико пута ударио оштрим ножем. Она се срушила поред мртве сестре.

Пролазници су одмах позвали лекара који је убрзо дошао на лице места и констатовао смрт код обе жртве због губитка крви. Балог је међутим тада већ био нестао.

После краћег времена жандармерија је успела да ухапси убицу која је пред жандармима рекао:

— Оно што сам желео да извршим, учинио сам, па сада може и самном да се сврши.

Становници Чурога су са запрепашћењем сазнали за овај крвави догађај, који је у самном месту побудио велику жалост, јер се отац обе жртве налази као војни обвезник на фронту.

Убица је спроведен у Ујвидек и предат Државном тужилаштву. Сада се решава да ли ће Балогу судити преки суд, јер је за злочин с предумишљајем надлежан преки суд.

— Осуђен лекар из Хрватске због илегалног преласка границе. Зомборски окружни суд осудио је са по 20 дана затвора због илегалног прелаза границе д-р Владислава Влашића и његову жену Клару, који су почетком августа прешли са привременом граничном прелазницом од три дана и дошли у Апати, па отуда отпутовали у Зомбор где су остали а да се нису пријавили полицији. Окривљени су се бранили на суду тиме да им је приликом бомбардовања Осека потпуно упропашћен цео стан и намештај па су били принуђени да дођу у Зомбор код својих рођака како би набавили најпотребније ствари. Суд није прихватио ову њихову одбрану и осудио их је са по 20 дана затвора у који се урачунава и 15 дана проведених у истражном затвору.

— Ухапшена дружина малолетника која је крала кукуруз. Салашани на Чепејским Салашима недалеко од Ујвидека у последње време су се жалили да непозната лица врше крађе кукуруза на њивама. Сада је полицији пошло за руком да ухапси једну дружину малолетника која је крала кукуруз, па га доносила у град и продавала.

— Два месеца затвора због крађе бициклова. Михајло Илић, столарски помоћник из Ујвидека лепо је зарађивао радећи свој занат, пошто му је зарада била преко 500 пенга месечно. Он се међутим тиме није задовољавао, већ је крао бициклове, те је тако ухапшен 6 јуна, пошто је било установљено да је извршио више крађа. Приликом претреса у његовом стану пронађена су два бицикла, те је он те две крађе и признао Данас је Михајло Илић одговарао пред кривичним судијом појединцем и суд га је осудио на 2 месеца затвора и месец дана губитка часних и грађанских права. Пресуда је правомоћна.

— Рација на скитнице и криминалне типове у околини Пеште. У последње време било је више случајева да су грађани у такозваном Хивешвељу у околини Пеште били пресретани и пљачкани од скитница и разних криминалних типова, којима је овај шумовит терен необично погодовао за њихове операције, а истовремено и да се крију од полиције. Полиција је прекјуче блокирала цео тај крај, претресла све шумарке и том приликом похапсила велики број криминалних типова, за којима полиција већ одавно трага.

— ОБАВЕШТАВАМО наше поштоване муштерије, пословне странке и пријатеље да смо преместили канцеларије фарбаре текстила »Омниколор« и за хемолизирање кудеље као и трговину кудеље Шуј и Синови из наше фабрике која се налази у ул. Алфелди бр. 16 у град у улицу II Ракоци Ференц бр. 4 у просторије изнад »Етилен« предузећа за бојадисање одела и хемиско чишћење. Телефон у фабрици 36—31, у канцеларији 36—30. 2881

— Непромишљени младић страдао од струје високог напона. Јављају нам из Капувара да је 25 о. м. Велић Радован, младић, рођен 1921 године у Сентиванфалу, недалеко од Шарвара попео се на гвоздени стуб електричног далековода, који пролази поред села и додирнуо жицу која преноси струју од 20.000 волти. Благодарећи брзом раду поштанске централе, електрична централа је успела да одмах ископча струју, тако да су Велића живог, али у бесвесном стању скинули са стуба. Он је са јаким опекотинама пренет у болницу у Шарвару. Велић још није могао бити саслушан, те се не зна за узрок ове несреће.

— Татра Експрес престао да саобраћа. Према саопштењу дирекције словачких железница од 30 о. м., престао је да саобраћа такозвани „Татра Експрес“ који је полазио из Братиславе.

БИОСКОП РАКОЦИ ДАНАС

Од 30 авг. до 3 септ.

ЗНАЊЕ ПОД СТЕЧАЈЕМ

Немачки премијерни филм

Мајерхофер Е., Шенкер Х.

УФА журнал приказује наставак инвазије

Упис у основне школе на територији града Ујвидека за 1944-45 школску годину

ГРАДОНАЧЕЛНИК СЛ. КР. ГРАДА УЈВИДЕКА

Бр. 42.622/1944 адм.

ПОЗИВ

за упис у основне школе деце обавезне за похађање школе.

У основним школама на територији овога града упис за 1944/45 школску годину одржаће се на дане 5, 6 септембра од 3 до 7 часова.

Позивам све родитеље као и лица под чијим се старањем налазе деца обавезна за похађање школе т. ј. у старости од 6—15 година да исту упишу у основну школу или у средњу или стручну школу чије похађање ослобађа обавезе похађања viших одељења основне школе.

Имају се уписати сва деца која су навршила године када су обавезна да похађају школу без обзира на то да ли су иста душевно незреле или родитељи односно старатељи желе да их приватно уче или с обзиром на доба старости желе да поднесу молбу да се ослободе похађања школа.

Имају се уписати и она деца која су прошле године ослобођена од похађања школе или су била искључена.

Под обавезу уписа у школу потпадају сва деца рођена између 30 јуна 1930 и 30 јуна 1938, а нису уписана у коју средњу школу средњег ранга.

Упозорујем родитеље и старатеље да је пропуштање уписа иступ и да исти у смислу XX зак. чл. 1910 и спроведбене наредбе В. К. М. 26.000-1941 повлачи за собом строгу казну.

Сваки родитељ своје дете може уписати само у ону школу која се налази у кварту у коме станује.

У том погледу окружја основних школа према којима ће се вршити упис објавићу путем плаката.

Ујвидек, 30 август 1944.

По овлашћењу градоначелника
ПОТПИС НЕЧИТАК
саветник

ПРИЛОЗИ ЗА ПОСТРАДАЛЕ ОД БОМБАРДОВАЊА

За општи Фонд за пострадале од бомбардовања Вера и инж. Владимир Љубојевић Капувар приложили су 50.—

— ИСПРАВКА. Омашком није отштампано да је Мане Бубањ приложио за Стевана Оштрикиног 20.— пенга и Ференц Ђурковић Вајска 10 за Луку Загорчића што овим исправљамо.

ОВЧИЈУ ВУНУ СОПСТВЕНИЦИМА ДРИДАМ, ПРЕДЕМ. ОВАРИ прецена вуне, Сабадка, Берчењи ул. 38 (Кромпирска пијаца). 1824

БИОСКОП НЕМЗЕТИ

Од 1—9 септембра

Ђавољски јахач

Велики мађарски светски премијерни филм

Фењеш А. в. Бенке Ђ., Киш М., Маклари Золтан, Шуљак М. и Сакач З.

ГРАДОНАЧЕЛНИК СЛ. КР. ГРАДА УЈВИДЕКА

Број 41704/1944.

Предмет: Објава о оштром убојном гађању.

ОБЈАВА

Команда м. кр. 16 хонведског батаљона вршиће оштро убојно гађање 1 септембра о. г. на терену источно од старога Дунава.

Угрожена територија јесте територија општине Кањ. Дозвољен је саобраћај на друму који води према Тисакалманфалви, Алшо и Фелшекаболу. Забрањен је саобраћај на дунавском насипу.

Гађање почиње у 7, а завршиће се у 19 часова.

Д-Р ТЕМЕШИ ЕРНЕ с. р.
градски саветник.

ГРАДОНАЧЕЛНИК СЛ. КР. ГРАДА УЈВИДЕКА

Бр. 41.964/1944 адм.

ОБЈАВА

Упозорујем заинтересоване пољопривреднике да ћу на дан 4 септембра о. г. у 9 часова пре подне на лицу места издавати лицитацијом под аренду за 1944/45 економску годину земље задужбине Трандафил, које се налазе у атару града Ујвидека.

Ујвидек, 30 август 1944.

ДР. ВИТЕЗ НАЂ МИКЛОШ с. р.
градоначелник

— Краљ Фејсал није претрпео озледе у аутомобилском судару. Ирачка влада службено је демантовала вести пренесене путем разних радио станица да је краљ Фејсал недавно приликом једне аутомобилске вожње у Александрији био озлеђен.

— ПОЗДРАВИ. Планински ловци из Рахова шаљу поздраве својим родитељима, рођацима, познатима: Рајновић Љуба, карп. скв., Ујвидек, Брзак Душан, Ујвидек, Ракић Влада, Окер, Петаков Миле, Можор, Бабић Миле, Силбач, Крстић Стеван, Зомбор, Зурковић Коста, Зомбор, Крга Сава, Жабља, Аћански Јоца, Жабља, Михајловић Стева, Обеће, Николић Жарко, Бегеч, Крстић Душан, карп. хонвед, шаље поздраве својим родитељима, браћи и сестрама у Мурасомбат, тетки и тетки, кумовима у Футог, стрицу и стрини, својој милој Цици у Ујвидек.

— Руско-шведски трговински преговори. Већ дуже времена воде се руско-шведски трговински преговори, који прилично споро теку. Русија се у главном интересовала за шведске машине. Надлежни шведски кругови пожурују да се ови преговори што пре заврше, јер постоји опасност од североамеричке конкуренције.

— У Јапану чиновници ће радити и недељом. Нова јапанска влада донела је наредбу, по којој од 1 септембра сви чиновници имају да раде и недељом и то сваке друге недеље тако да им једна остаје за одмор.

ПРИВРЕДА

Стање усева у земљи

Кукуруз се поправио, сунцокрет се добро развија, род воћака је осредњи

Вршидба пшенице је у завршетку, јежи такође, зрна су пуна и доброг квалитета. Озимог јечма даје лепо и равно зрно, сламе је довољно, јари јечам је доброг квалитета, слама осредња. Рано посејана зоб дала је бољи принос него познија.

Развој кукуруза се, изузев Бачке, услед кише поправио.

Гомољи раног кромпира су здрави и крупни, а и касније сорте већ сазревају, за развој сточне и шећерне репе било је време повољно, репа се лепо развија и здрава је.

Соја-пасуљ је у сазревању, али принос обећава да ће бити само осредњи. И мак је осредњи, има много прљавих чаура.

Шишарице хмеља развијају се добро. За развој рицинуса је топло време повољно, пошто убрзава сазревање.

Сунцокрет се услед кише добро развија, стабљике су високе и снажне, тањири велики и пуни.

Дуван се услед падавина и топлоте добро развија. Брање доњег лишћа је у току.

Детелина и луцерка дале су количином добар, квалитетом пак само осредњи принос.

Пашњаци дају стоци, услед повољног времена, у највише предела довољно паше. Ливадско сено је уопште добро.

Диња и лубеница је родило довољно, али квалитет им је само осредњи.

Од воћака, јабуке и шљиве дале су осредњи, крушке пак добар род. Брескве и ораси су осредњи. Има много прљивог и опалог воћа.

У виноградима, услед сувог и топлог времена последњих недеља, пероноспора није чинила даље штете. У јужнијим крајевима зру ране сорте.

У идући понедељак отварају се у Ујвидеку јавна склоништа за случај ваздушне опасности

Најстрожије ће бити кажњена лица која се после датог знака за узбуну буду налазила на улици

Пре извесног времена Нова пошта је јавила да град намерава да отвори јавна склоништа у најпрометнијим улицама у граду. Ова склоништа су потпуно завршена и у понедељак ће бити отворена за приступ публике.

Склоништа се налазе поред јерменске цркве у Хитлер Адолф улици бр. 1, на Хорти Миклош булевару у недовршеној згради хипотекарне банке, у градској кући у II Ракоци Ференц улици и у Андраши улици бр. 1. Склоништа су удешена да приме више стотина лица.

Од понедељника тј. од отварања јавних склоништа полиција ће строго мотрити и веома строго казнити она лица која се буду затекла на улици, пет минута после престанка сирене.

— Ускоро ће бити објављена листа чланова румунске националне владе. Са надлежног немачког места саопштено је да ће ускоро бити објављена листа чланова ново образоване румунске националне владе. Истовремено саопштено је да је све већи број оних иностраних румунских претставништава која су изјавила своју верност влади Рајха. Ускоро се очекују да ће се по томе изјаснити и румунско посланство у Берлину.

— Умољавају се сви они који нешто знају о Ковач Милану, коларском помоћнику из Куле да одмах јаве где се он налази, Стеви Ковачевићу, Ујвидек, Шопрон улица бр. 2.

— Појачане мере предострожности у Швајцарској. Из Швајцарске јављају да је влада у споразуму са врховном командом војске завела нове појачане мере у вези јавне безбедности. Мобилисано је много нових трупа.

— У уличним борбама запаљен је чувени париски „Гран Пале“. Према једном телеграму ДНБ-а приликом уличних борби које су вођене крајем прошле недеље у Паризу једна група комуниста забарикадирала се у Гран Палеу и отворила ватру на један немачки транспорт. Пошто су Немци одговорили ватром, французи су запалили зграду да би се спасли.

Помен

Јављам свима, рођацима, пријатељима и познаницима да ћу давати годишњи парастос мом никад незаборављеном другу-узор жени

МИЦИ МАСЛОВ рођ. БОРЂОШКИ

бив. благајници билета новосадског Бановинског позоришта „Кнеза Нам. Павла“ на великом православном гробљу у Зомбору 2 септембра 1944 год. на дан смрти у 16 часова и 15 минута.

супруг:
МАСЛОВ АНАТОЛИЈЕ

Саопштење Апровизационог звања

ОБРАЧУН ОБАВЕЗНЕ ПРЕДАЈЕ ПРОИЗВОДА ЗА 1943-44 ЕКОНОМСКУ ГОДИНУ

Градско апровизационо звање извештава пољопривреднике да је завршен обрачун обавезе предаје пољопривредних производа за 1943/44 годину.

Звање упозорује све пољопривреднике који из било ког разлога нису удовољили својој обавези предаје, бар до 80 посто (види 14 страну газдинске књижице о обавези предаје) у року од 8 дана, т. ј. до 7 септембра 1944 нека писмено веродостојно оправдају свој пропуст, јер ће Апровизациона комисија без поговора изрећи новчану казну против истих. Ова претставка је ослобођена таксе.

Исто тако звање извештава све пољопривреднике који су предали своје књижице ради обрачуна да се ради преузимања истих пријаве у соби бр. 42 овог звања, а с обзиром на рок до кога могу поднети молбу ради правдања — сваког дана од 8—2 часа. Исто тако нека се јаве и сви они који су добили лично позив а до данашњег дана се нису јавили, ако је обрачун извршен без њих да би се могло установити да ли имају мањка или не. Исто тако нека се јаве и они који нису преузели своју газдинску књижицу за 1944/45 г. да исту преузму, јер се књижице ником неће уручивати.

*

Апровизационо звање извештава потрошаче меса који су набављали месо код Славка Срђанова у Харгита улици 18, да ће у будуће добијати оброке меса код месара Сабо Андраша у Пирошкој улици број 87.

— Злоупотребе у Коложвару са помоћима пострадалим од бомбардовања. После недавног ваздушног напада у Коложвару надлежне власти издале су 800 хиљада пенга на име помоћи за 2106 породица које су се пријавиле да су оштећене од бомбардовања. Накнадном контролом утврђено је да су се за помоћ пријавили такви којима помоћ није била преко потребна и да је око 160 000 пенга издато лицима која нису на то имала право. Сада су власти на основу овога позвале сва ова лица да сместа врате примљен новац у противном ће против њих бити поведен кривични поступак.

— Републиканска гарда запосела париски парламенат. Према једној вести из Париза републиканска гарда била је запосела париски парламенат, јер је постојала опасност да маса света заузме парламент.

— УПИС У ШЕГРТСКУ ШКОЛУ. Уписи у овдашњу трговачку шегртску школу одржаће се 4 и 5 септембра по подне од 3 до 6 часова у просторијама школе (Левенте улица бр. 3). Шегрти нека понесу уговоре о послу, последње школско сведочанство и извод из матице рођених. Приликом уписа плаћа се за целу школску годину 14 пенга. Управа.

наука и живот

ЛАСТА — ЦВРКУТАВИ ПРОРОК

Ласта, весник пролећа, има поред своје умилности и извесну метеоролошку способност: да претскаже кишу. Лети ли, наиме, својим оштрим вијугавим летом, ниско над земљом, онда ће, можемо поуздано да се надамо, бити кише. Шта покреће ласту да се нагло спусти из висине, и лети само по педаљ, два над земљиним тлом?

Наука је то питање већ решила. У обзир долази овде домаћа ласта, витка, која се и с леђа плавичасто сјаји. Код нас још гнезди и друга једна, т. зв. »зидна« ласта, која је нешто здепастија и има беличаста леђа. Кад домаћа ласта одједном почне ниско да лети, она то чини јер је на то приморана: због инсеката којима се прехрањује, хватајући их при летењу (ласта лети са отвореним устима). Мушице и други инсекти редовно лете повисоко; но кад ваздух у горњим слојевима буде засићен влагом, инсекти су приморани да лете ниже, каткад се спусте сасвим до непосредно над земљом, где је ваздух још сув, — а ласте им онда следују. »Пикирање« ласте, у своме летењу, је, дакле, нека врста барометра, па ако и не буде одмах кише, свакако је ваздух влагом много засићен.

Ласта је, ваља још и то знати, и најбржа наша птица. Док домаћи голуб, например, лети брзином од просечно 13 метара у секунди, орао 24, зидна ласта достизава и 36 метара у секунди, а домаћа ласта чак 45 до 60 метара!

✶

БРУШЕЊЕ СТАКЛА БЕЗ ДИЈАМАНТА

Ускоро ће се у Немачкој отворити занимљива изложба под називом »замена индустријског дијаманта«. На тој изложби заинтересованима ће се приказати све оне материје са којима дијамант који служи индустриским и занатским сврхама може да се замени. Као што је познато, дијамант игра важну улогу не само на пољу брушења стакла, него и у индустрији тешких метала. Немачки стручњаци, сада дијамант замењују силицијумом и боркарбитом. Сасвим је природно, да су машине за брушење у овим фабрикама томе одговарајући преиначене. Овај сурогат за дијамант у употреби се показао као одличан.

✶

ИСТРАЖИВАЊА О САДРЖИНИ ГВОЖЂА У КРВИ

Као што је познато, гвожђе игра велику улогу у људском организму. Ту чињеницу су већ давно утврдили медицински стручњаци. Садржина гвожђа у човечјој крви различита је, већ према полу и добу старости. У случају да у организму влада нормално здравствено стање, могу у свом погледу да се поставе извесна правила. Наиме, о регулисању садржине гвожђа у крви, људска природа се далекосежно брине. Сувишне резерве у гвожђу у нашем телу сместају се аутоматски, као у неки магацин, у јетру и жуч. Ако после тога човек узима храну оскудну у гвожђу, тада се ове резерве старају да организам поново снабдеју потребном количином гвожђа. Често гвожђе у крви има и лековито дејство, јер има способност да код појединих заразних болести повољно утиче на сузбијање бацила, изазивача болести.

СПОРТ

Резултати фудбалских утакмица у Београду

У суботу и недељу одиграно је више фудбалских утакмица на београдским игралиштима. На игралишту Ск 1913, у суботу, за пехар краљевске „Нушић“ одигране су две утакмице, Ск 1913—Сењак 4:2, Слобода—БСК 2:1. Истог дана, на игралишту Вождовачког победио је домаћин Ск Трговачки са 6:1, а на игралишту Ск Рудника Рудник (Б)—Трг. помоћник 4:3 и Рудник—Сењак 5:2.

У недељу је на игралишту БСК-а Београдско Јединство изгубило од Ск 1913 са 4:2, а Обилић од БСК-а са 0.

На игралишту Балкана ЧСК је победио домаћина са 3:2. У предигри су Омладинац и Звездарац играли нерешено, 4:4.

У недељу на игралишту „Кнежевца“ одиграна је пријатељска утакмица између познатог лигаша Баск-а и „Кнежевца“ са резултатом 4:3 (3:2). „Кнежевац“ је у лепој и надмоћној игри заслужено победио са минималним резултатом најбољим Баск-а. Победничка екипа имала је најбоље играче у Воргићу, Јовановићу Спасојевићу и П. Кнежевићу. Судио је изврсно Милан Јоксић из Београда.

У предигри „Слога“ (Кијево) победила је комб. тим „Раковице“ са 2:1.

✶

ОСНИВАЊЕ новог КУПА. БСК и Ск. 1913 основаће нови Куп. У овим пехарским такмичењима треба да учествује шеснаест клубова међу којима осам лигаша.

Две лепе победе Ск Бачке (Ујвидек)

Бачка—Левенте (Можор) 6:3 (4:2)

У недељу је у Можору гостовао познати ујвидечки клуб »Бачка« где се у пријатељској утакмици састао са домаћим СК Левентом. После врло живе и борбене игре домаћи су морали да подлегне гостима, који су у фудбалском знању отскакали од домаћих. У полувремену одржана је мала свечаност, којом су приликом раздељена одликовања домаћим играчима за освојено I место левенте првенства, а и као првацима целог Јужног Краја. Тимови су били следећи:

»Бачка«: Божин I, Симин, Рајков, Лучић, Милосављев, Гајин II, Живковић, Вучков, Малић, Јовановић и Бељански.

Можор: Ковач, Кретин, Харфман, Матејашев, Тубић, Живковић, Јовановић, Дудић, Милиновић, Бачкалић и Попић.

Одмах у почетку гости преузимају игру и угрожавају домаћи гол. Домаћи чине фаул и Малић са 16 м. погађа сам леви горњи угао, и голман је остао немоћан. Само неколико минута заиста домаћи бек руком зауставља лопту у казненом простору и Малић казну претвара у гол, 2:0 за »Бачку«. Домаћи играчи покушавају да спрече катастрофу, па се свим средствима бране, и заиста успело им је да спизе резултат, после одличног изведеног корнера Бачкалић главом не греши и резултат је 2:1 за »Бачку«. А када је изгледало да ће доћи до изравнања Вуков водећи једну лопту из дубине према домаћем голу из коса оштро по земљи шаље према голу, голман је био покривен, а бек у намери да избаци лопту у поље потврђује у мрежу. Али и поред стања од 3:1 за »Бачку« домаћи се труде, а нарочито преко Милиновића угрожавају Бачкин гол. У једном од тих налета Милиновић је фаулиран, и он са 11 м. смањује на 3:2 резултат. Пред сам крај полувремена Харфман сасвим непотребно пред голом хвата лопту руком и Малићу није тешко да повиси на 4:2. Још неколико неизменичних навала и I део је завршен.

Друго полувреме почиње темпом домаћих који су жељни да поправе резултат, али им то у потпуности није успело. Јер средином полувремена Малић и Вуко вправе гужву пред голом Можора и Малић пуца на гол, лопта се од бека одбија, и мења правац у супротан угао гола, тако да голман није могао да брани. Затим следи један сасвим безопасан момент пред голом »Бачке«, где играч гостију руком скреће лопту и Харфман изводи казну. Лопта удара у пречку пада уз голмана и судија је на протест домаћих признао неправилно постигнути погодак. Тек што се пошло са центра, лопта је већ пред голом Можора и Малић пребацује лопту преко голмана и бека у мрежу и завршава крајњи резултат од 6:3 за госте.

Што се тиче игре, она није била на високом нивоу, али се ипак одликовала брзим акцијама и борбеношћу. Код победника није било изразито слабих места, док су се код домаћих најјаче трудили Милиновић и Бачкалић у навали, а Тубић и Харфман у одбрани. Врло ружну слику оставио је један део недисциплиноване публике, што је заиста за сваку осуду, јер иако ти људи нису знали шта хоће, а увек су у ствари протестовали и изазивали. Судија је био просечан.

»БАЧКА«—УХАК 3:1 (3:1)

У понедељак на православну Вел. Госпојину одиграна је на игралишту »Бачка« — Берсил-ова пријатељска утакмица. Утакмица је била интересантна у прво полувреме и почетку другог, јер су оба тима играла претходног дана, па се примећивао умор. Победник је због повреде неколико играча морао да наступи са тимом и то: Божин I, Симин (Новић), Рајков, Новић, Гајин II, Гроздић, Лучић, Вуков, Малић, Јовановић и Бељански. Ухак је извео свој моментално најбољи тим са Мацаком, Слифком I, II, Тереком, Јоћем, Машићем II и Киндерлајном. Резултат је постигнут већ у I делу, а голгетери су били: Малић, Киндерлајн (аутогол) и Бељански, а Божин I (аутогол) за Ухак. У првом делу Бачка је била »господар ситуације«, а у другом делу Ухак је био бољи, али ипак није успео да смањи резултат. Судио је врло објективно г. Мусин.

БАЧКА—МАКО ВАШУТАШ 6:1 (2:0). У недељу је у Сабадки одиграна ова интересантна утакмица, на којој је Бачка прегазила свог противника.

СВАК—МОВЕ БАЧАЛМАШ 13:0 (7:0). Свак из Сабадке направио је прави пљусак голова у Бачалмашу. Имао је врло слабог противника, који је чудом дошао у 2 разред. Свак је и на овој утакмици доказао да је већ дозрео за прву лигу.

КРОЗ ЦЕО СВЕТ

50-ГОДИШЊИЦА ОД СМРТИ ЈЕДНОГ ЗАРОБЉЕНОГ ПРОНАЛАЗАЧА

Пре 50 година умро је чувени руски проналазач инжињер Јаблочков. Он се родио 1847 у Саратову. По завршетку гимназије у свом родном месту он је ступио у Инжинерску војну академију. Убрзо после унапређења у први официрски чин, он је дао оставку на служби у војсци. Касније се посветио радовима у области електротехнике.

Пошто му се није пружила у довољној мери могућност за рад у својој земљи, он је 1875 отпутовао у Француску и у Паризу је остварио многе од својих проналазака.

У циљу упрошћавања осветљења, он је изменио конструкцију »волтовог лука«. Изменио положај угљенова и ставио их је један поред другог са уметањем изолатора од каолина. Овај проналазак нашао је убрзо широку примену под називом — »свеће Јаблочкова«. Њима је био осветљен Париз 1876 г.

Према савременом гледишту, ова врста сијалица имала је знатних техничких недостатка, као напр.: краткотрајност горења (6 часова) и снижење светлосне тачке током горења. Али ово је био први покушај, који је омогућио ширу примену електричне енергије за осветљење трговина, улица и т. д.

Инж. Јаблочков пронашао је електромагнет са пљоснатим намотачем, о чему је дао у Паризу свој реферат. Због тога га је »Париско физичко друштво« изабрало за свог члана.

Он је први пронашао једноставнију расподелу електричне енергије. Пре проналаска Јаблочкова, сваки извор светлости морао је имати посебан динамо, што је изискивало огромне трошкове. Проналазак Јаблочкова у систему споја, који веома много личи на садањи, састојао се у паралелном споју сијалица. На тај начин, у један спој било је омогућено укључење 4—5 сијалица.

Инж. Јаблочков је први употребио за осветљење трансформаторе. Умро је 1894 — у релативно младим годинама, када је требао да доврши започете радове и када је његов генија могао још много шта да да.

✶

ГНЕЗДО „ВЕШТИЦА“

У француској општини Рошфуко, у једној одвојеној кућици, становала је нека особена старија жена, сасвим повучена од околног света. У последње време, она се више дана није уопште појављивала нигде, тако да је то суседима пало у очи, те су јој ушли у кућу. Ту су, у кујни, нашли на женин леш. Осврћући се даље по кући, суседи су на своје највеће изненађење нашли и на једну упадљиво бледу младу девојку, о којој дотле није нико ништа знао. Испоставило се да је она кћи покојнице, и да се већ десетак година није уопште мицала из подрума. У подруму нађено је мноштво књига о врачбинама, вештицама и чаролијама. Девојка је, при испитивању пред властима, тврдила да је њена мати била „права вештица“, и да је и њу учила тој „вештини“. Девојка, која је услед оскудице ваздуха и поддесне исхране,, јако оронула, премештена је сада у болницу, где јој уједно третују и душевно стање.

Укрштене речи

БРОЈ 191

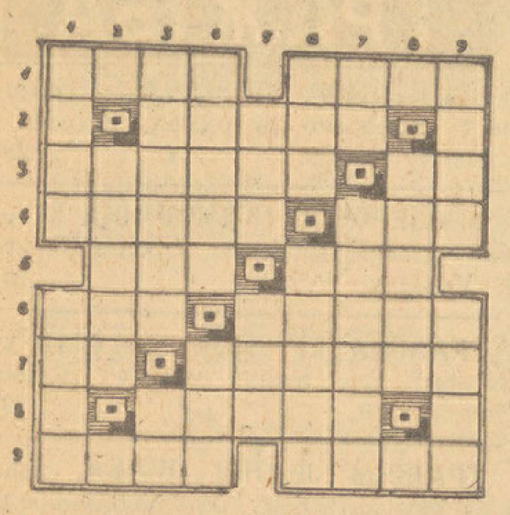

ВОДОРАВНО: 1) Ђаво — притока Неретве. 2) Вокал — друга по дужини река у Европи — сугласник. 3) Највеће француско трговачко пристаниште за прекоморску пловидбу — према. 4) Пријатељ (италијански) — није тежак. 5) С[illegible] (турски) — скраћено име за литосферу. 6) Притока Саве — петао (провинцијализам). 7) Знак за хемиски елемент телур — немачки цар за чије време је отпочео 30-годишњи рат. 8) Сугласник — слатководна риба — сугласник. 9) Елемент који испуњава небески простор — очекивања остварења онога што желимо.

УСПРАВНО: 1) Лична заменица (у падежу) — убрише 2) Сугласник — поверена залога (кроз два поља). 3) Скраћено име за Јадранско Море — иницијали нашег песника. 4) Птица пловуша — вредноћа. 5) Ново (грчки) — два. 6) Обећана земља — тужан. 7) Иницијали познатог италијанског физичара — усов. 8) Сугласник — коситар — сугласник. 9) Оријенталско алкохолно пиће — највиша владалачка титула (у падежу).

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

БРОЈ 190

БОДОРАВНО: 1) Арад — стег. 2) Баласт — се. 3) Ад — хаос — т. 4) Тим — трасе. 5) Либело. 6) Гусар — Ена. 7) Р — Куре — ри. 8) Ом — карана. 9) Мизантроп.

УСПРАВНО: 1) Абат — гром. 2) Радилу — ми. 3) Ал — Мисе — з. 4) Дах — Барка. 5) Сат — Руан. 6) Сторе — крт. 7) Т — сале — ар. 8) Ес — Сонино. 9) Гете — Арап.

ПРИЧА »НОВЕ ПОШТЕ«

Неуспех „Дон-Жуана"

Х. Шарпф

Фред је опет на допусту. Леп, као Аполон, створен за одважна дела, ставља он своју блиставу младост на пробу. Фред је свестан своје моћи над женама. Његов пут је прекривен сломљеним срцима.

Речени Фред уђе једнога дана у ресторан, седе у близини једног необичног елегантног женског шешира и поче да фиксира његову власницу. Испит је испао повољан по даму. Фред се смилује и реши да је освоји. Он се испрси и своју победоносну спољашност стави у акцију. Из искуства је знао да је то довољно да се лепа женица лати огледала да би себе уверила да је достојна такве пажње. Али дама изгледа да није имала на расположењу никаквог огледала, или је била — слепа. Она уопште није приметила лепог Фреда.

Млађић баци свој ватрени поглед. Али он није изазвао пожар. Изгледа да је ова од азбеста.

Одједном... она узме цигарету. Фред скочи и хтеде да јој пружи ватру. Дама га ипак предухитри једном шибицом и куражно му пусти дим у очи.

»Тако је проста«, — помисли Фред. Ма шта да је покушао, лепотица није реагирала никаквом жељом за упознавањем.

»Боже, мора да је нека глупача!« — Човек, који доби »корпу« најзад се диже с места и разочаран напусти локал.

*

На вратима Фред нађе на свог некадашњег школског друга. Обојица се већ дуже времена нису видели. Курт се увек дивио и завидео Фреду. Али у лепом полу он се разумео, као кокошка у певању.

Курт није дозволио да Фред оде. — Хоћеш ли да идеш? — рече он. — Зар нема ништа интересантно у локалу?

— Једна једина згодна особа, — одговори Фред, — али и она је од мрамора. — И он покаже у правцу уображене даме са необичним елегантним шеширом.

Курт је погледа и његове се очи раширише. — Дођавола! — повика он. — Згодно биће! Но, ову ћу освојити!

— Ти ниси уображен. — Фред га пријатељски потапша по рамену. — Што мени није успело, неће ни теби, почетнику!

— Ућићемо заједно, — рече Курт и повуче за собом Фреда. Сели су за исти сто, за којим је седео мало пре разочарани »Дон-Жуан«.

Дама погледа око себе и баци зачуђени поглед на обојицу.

— Могу се кладити да ћу у року од пола сата да се спријатељим с њом! — хвалио се Курт.

Фред исколачи очи и уздахне. Таквог хвалисавца још није срео. — Кладим се у три боце шампањца! — понуди он.

— Добро, — насмеши се Курт и пристане.

У том тренутку дама узе из ташне цигарету.

Курт скочи пре, него што га је могао спречити Фред и пружи јој ватру. Она прими са захвалношћу Курт јој упути пар речи. Још неколико и још... Одједном, мраморна прилика начини покрет руком и Курт је сада седео поред ње. Фред је једва могао да верује својим очима. Он је седео напуштен и удубио се у филозофска размишљања о непромишљености жена.

Дама се одједном дигла. Курт јој придржи капут. Курт пође с њом. Заиста! У проласку брзо приђе Фредовом столу и шапне: »Оне три боце шампањца можеш ми послати у »Ринг«-хотел. — И удаљи се с неприступачном дамом.

Фред остаде да седи још неколико минута, као скамењен. Затим изађе и он. И идући, спази пријатеља, како иде испод руке, тесно припијен уз мраморну лепотицу.

Без пропратног писма пошаље Фред сутрадан три боце шампањца у »Ринг«-хотел и покуша да заборави тај догађај.

*

После 4 месеца нађе се он поново случајно с Куртом. С Куртом је ишла испод руке једна дама... Ко је била та особа? Куртова жена. Па, ко је била она ипак? Мраморна богиња са оним чудним елегантним шеширом из ресторана.

— Ах!... — Фред је био запањен — Ти си се оженио, Курт? Честитам. Управо то сам био ја, који сам вас упознао пре 4 месеца!

— Не, — насмеши се дама, — тада пре 4 месеца већ смо били венчани.

КИНЕСКИ ЦАР И ЊЕГОВ УЧИТЕЉ

Кинески цар Хуан-Си, који је умро пре неколико деценија, када је био у младим годинама, хтео је да се усаврши у француском језику, који је нешто познавао. Када се распитивао код својих дворана, њему су рекли да између великаша постоји један, по имену — Ли, који одлично влада тим језиком. Хуан-Си позове ученог лингвисту.

— Чуо сам да говориш француски. Да ли је то истина? — запита он.

— Јесте, Пресветли Господару, — одговори Ли.

— Отсад ћеш ми давати часове, — рече владар.

Ли се поклони до земље и удаљи се.

Отпочеше предавања. После неколико часова Високи Ученик је приметио да његов наставник познаје француски језик једва нешто боље од њега. Сав гњеван, Хуан-Си реши да самозваног професора избрише не само из списка наставника француског језика, него и из листе живих.

Ли је молио за милост. Владар се смилује и нареди да га ставе у кавез, где ће стално учити француску граматику, све док се не усаврши у језику.

Тих најтежих дана свог живота, несрећни Ли је био један од највреднијих синова Небеског Царства, који су икада изучавали језик »Фа-го« — како Кинези зову Француску.

*

»ОДЈАШИТЕ ГОСПОДИНЕ РЕФЕРЕНТЕ!«

Приликом једне важне министарске конференције, којој је претседавао Гете, уђе у дворану, са прилично буке, један млад референт, налицкан и у чизмама са мамузама. Гете прекиде седницу, пружи референту педуљцу на којој беху исписани бројеви аката, и рече му најљубазнијим гласом:

— Молим вас, господине референте, одјашите брзо у архиву и донесите ова акта!

Сви прснуше у смех, сем референта, који је попрвенео као паприка. Оттада није више никада долазио у звање са чизмама и мамузама.

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ" 5

Доналдова књижевна каријера

Патрик Е. Бредфорд

Видећи овај призор, Кинез се брзо изгубио у другој соби, а полицајац учтиво, са респектом поздрављајући, пошао је на улицу. Остали смо нас двојица на тераси. Доналд ми је још рекао, сасвим гласно, да би га и остали могли да чују:

— Ево вам неколико шилинга, да убудуће не долазите у забуну и да набавите неко уредније одело, јер ћу сместа да вас избацим, ако и даље будете овако мусави и подрани!

Кад смо најзад били насамо, он ми је тихим гласом рекао:

— Изнад царинарнице сам приметио да је тамо усидрена једна мала једрилица. Боље би било ако би на њој умакли одавде, него да бежимо у шашуму, која нам ништа добро не обећава...

— Зашто би бежали, забога? — питао сам као безазлено дете.

— Испричаћу ти успут. Сад треба да пожурамо. Можда је леш већ пронађен.

— Шта?' Па, ваљда ниси убио човека?!

— Зар ти верујеш да би ја био у стању да то учиним?

— Али шта се десило, испричај ми, немој ме мучити?! — интересовао сам се, осећајући велико узбуђење.

Сео је мирно и слегнуо раменима, рекавши сасвим флегматично:

— Сасвим изненадно и мимо своје воље постао сам књижевник.

Ловац на лавове светског гласа оборио је још неколико тигрова, затим је понео са собом одерану кожу раније убијеног лава и задихано се завалио у корито.

— Уморан сам. Али за то ипак треба радити, Едварде, — рекао је испрекиданим гласом младићу, који је седео поред корита, кљајући на машини. — До вечерњег поштанског брода треба да свршим још са два трна риса, пробуразим једног кинеског гусара по имену Јувацунга — или боље да га назовем Кунмујкунум?

— То је тако свеједно у овој пакленој жези... — одвратио је младић тупо.

— Имате право... За данашњу пошту нећу више да убијам ове звери... Одморите се и ви, Едвардсе... Или ипак не!... Чекајте!... Не би ли било боље да до вечерње поште преживимо неку страховиту пустоловину са крокодилима?

— Крокодила је било баш прошле недеље. Не може увек исто да се пише. То је публици досадно. Како би било да се мало позабавимо са бесним биволима?

— То су опасне животиње. Али ипак покушаћу... А сада, решите слузи да успе свежу воду у корито...

Едвардс је изишао, а велики ловац је стењући брчкао уморним прстима по води. Био је то мршав човечуљак са трбухом као у паука, киселог израза лица и кривоног. Овако, судећи по спољашности и видећи га у кориту, нико о њему не би могао да каже да је он чувени ловац на лавове. А истини он и није био то.

4. ВЕЛИКИ ЛОВАЦ У НЕДОУМИЦИ

Молим? Не, молићу вас лепо, драги читаоци, то није првен барјак од зелене свиле. Искусни читаоци занимљивих егзотичних путописа у магазинима одмах су ме већ разумели. Они су се већ више пута узбуђивали доживљајима Дика Далтона, када је у тренутку испаљеног хица оклиснуо о једну каменицу и тако је његов метак само мало теже ранио тигра, на што се ова бестија, у највећој мери разбешњена и без размишљања, бацила на Великог Ловца. »Али ја и у тим критичним тренуцима смртне опасности нисам нимало изгубио присуство духа!...«

Великим Ловцима често се дешава да губе своје присуство духа. Нарочито ако се њихови доживљаји описују у часописима и магазинима.

(Наставиће се)

ДАНАС

ПЕТАК, 1 септембар.
Мученик Андреј Стратилат. Егидије

*

БИОСКОПИ

АТИЛА: „ВИНО“.
ЗРИЊИ: ЖЕНИМ СЕ ИЗ ВАЗДУХА
НЕМЗЕТИ: СУДАНСКА ЉУБАВ
РАКОЦИ: НАУКА ОТКАЗАЛА ПОСЛУШНОСТ

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

ГРОСИНГЕР, Мусолини улица 30. телефон: 27—40.
ПОПОВИЋ, II Ракоци Ф. ул. 124 телефон: 33—74.

#

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ

Рођено: 2 мушка и 3 женско детета.
Венчања није било.
Умрли: уд. Марија Гајдобрански рођ. Панић, домаћица, 79 година; Милица Бањеглав, дете, 12 година: Силађи Ђерђ, градски радник, 61 годину; Анђелка Пејак, рођ. Суша, домаћица из Шајкашђерђа, 54 год.

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА У УЈВИДЕКУ

ОДЛАЗАК ВОЗОВА:

За Сабадку—Будапешту 0.15 (брзи) 20.25 (путнички).
За Зомбор 2.00, 18.04.
За Паланку—Гомбош 13.25.
За Обече—Зента—Сегед 5.05, 17.57.
За Тител 6.12, 13.40.
За Петроварадин-Београд 5.30 (брзи)

ДОЛАЗАК ВОЗОВА:

Из Будапеште—Сабадке 4.15 (брзи), 17.42 (путнички).
Из Зомбора 7.35, 19.40.
Из Паланке: 9.18.
Из Обечеја—Зенте—Сегеда 9.26, 19.57
Из Титела 10.10, 17.55.
Из Београда 23.15 (брзи).

ПОРЗОЛ
и
АРЗОПАЦ
средства за прашење житарица стигла су. Набавите своју потребу, док их има. — **Vujkovics György**, комисионер, САБАДКА, Хитлер трг 5
Телефон 6-69 1742

КОЈИ ШАЉУ ОГЛАСЕ
за »НОВУ ПОШТУ« писмом, а таксу за огласе шаљу у поштанским маркама, умољавају се да шаљу марке у највишој вредности до 30 филира. **Огласно одељење »Нове Поште«.**

ПОЗНАНСТВА

ПОЗНАНСТВО ИНТЕЛИГЕНТКЕ ГОСПОЂИЦЕ ради дописивања тражи усамљена девојка. Неанонимно слати на администрацију под „САМА“. 2930

РАЗНО

ИЗНОШЕНЕ ЖЕНСКЕ ТАШНЕ успешно фарбам у свим бојама. Доситејева ул. 12. 2842

У ШАЈКАШЂЕРЂУ
огласе за „НОВУ ПОШТУ“ прима
Владимир Шовљански
општински чиновник

У ОБЕЧЕЈУ
огласе за „НОВУ ПОШТУ“
прима наш главни заступник
уд. Владе Радосављевића
књижара и папирница

ПОМЕН

Тужним срцем и са неизмерним болом у души извештавабо све сроднике пријатеље и познанике да ћемо нашем милом и никада незаборављеном сину и брату

Бокици Соколов-ом

који је у цвету најлепше младости у 19-ој години живота 27 јула о. г. погинуо приликом бомбардовања давати четрдесетодневни помен у суботу 2 о. м. на српском православном гробљу у Мохолу.

ОЖАЛОШЋЕНИ: отац: ЈОВИЦА, браћа: СЛАВОЉУБ и РАЈИЦА, сестре: ГЕОРГИНА, ОЛГА, КРИСТА и РАДОЈКА, снаје: КОСАНА и ЈОВАНКА, зетови: ПЕРА и НЕЦА, синовице: МИЛИЦА и СОФИЈА, нећака: ВУКИЦА и другови и другарице.

Помен

Са неизмерним болом у души, јављамо свима сродницима, пријатељима и познаницима, да нам је наша мила Ђерчица, сестрица, нећака и унука

ВЕРА НЕНАДОВ

несретним случајем погинула нашавши смрт под гидом, који је на нашу мезимицу пао, дана 25 августа 1944 године и тако прекратио њен живот у 6. години.

У Чурогу, 28 август 1944 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ:
отац: ТОША, мати: ДАНИЛКА, сестра: ЈАНА, деда: ПЕТА, мајка, тетке: КАТА, РАНКА, НАТА и ВУКА, и из Турје — ујак ЗЕРЕМСКИ САВА, ујна КРИСТА, братић: ЖИВКО и мајка СОКА.

ПОМЕН

Тужним срцем и са неизмерним болом у души извештавамо све сроднике пријатеље и познанике да ћемо нашем милом и никада незаборављеном сину и брату

ПАЈИ КУБУРИЋУ

који је у цвету најлепше младости у 19-ој години живота погинуо 26 јула о. г. приликом бомбардовања у Немачкој, давати четрдесетодневни помен у суботу 2 о. м. на српском православном гробљу у Мохолу.

ОЖАЛОШЋЕНИ: отац: МИЛА, мати МИЛИЦА, браћа: ДУШАН, РАДА, КРСТА, сестра: ЉУБИЦА, стриц: МИЛОШ, тетке: ЈЕЛЕНА, БИЈАНА и ДАНИЦА, сестре од тетке, другови и другарице.

+

Дубоко ожалошћени и скрхани болом јављамо свима да је наш мили и добри

Бранко-Брања Драгин

у најлепшем цвету млалости у 25-ој години живота погинуо 9 августа о. г.

Уједно овим путем много захваљујемо на првом месту заменику командира чете г. Дежеу Добрицком који је уложио много труда да се тело милог нам покојњка пренесе у родно место. Исто тако се захваљујемо Милошу Јаковљевићу и друговима радничке чете који су из љубави не жалећи труда милог нам покојника до Чурога допратили као и Пери Ђирићу, трговцу који се дирљивом говором у име трговачке омладине са драгим нам Бранком на гробу опростио и свима онима који су нам писмено или усмено изјавили саучешће.

Чурог, 16 август 1944 године.

ДО ГРОБА НЕУТЕШНИ:
отац: АЛЕКСА, мати: НАТА, брат: БОРА, сестре: МИЛЕНА и ЈЕЛЕНА и остала многобројна родбина.

МАЛИ ОГЛАСИ

До 10 речи 2 динара, свака даља реч 15 ф. Који траже службу плаћају 50% повишено

ТРАЖЊА

ИСПИТАНОГ ЛОЖАЧА и машиниста тражимо за одмах. Адреса у администрацији. 2889

БЕРБЕРСКОГ ПОМОЋНИКА за одмах тражи Добренов, Орсагзасло-тер 4, Ујвидек. 2912

ТРАЖИМ ТРЧКАЛА из боље куће пар или жену самицу. Зомбор, Чоконаи 10. 2913

ТРАЖИМ ЈЕДНОГ КОЊА, већег, који није за војску, за пољопривредне радове. Априлиш-ут 16. 2920

ТРАЖИМ ЧОВЕКА за пољопривредне радове и неговање 2 коња уз месечну плату и храну. Априлиш-ут број 16. 2921

ТРАЖИМ ТРЧКАЛА из бољег куће. Ђока Шуштран, кројач. 2922

ТРАЖИМ БЕДИНЕРКУ од 7 до 11 часова за кућне послове, без хране. Плата добро. Адреса у администрацији. 2923

БРАВАРСКОГ ИЛИ КОВАЧКОГ помоћника тражим за одмах: **ФРИЧ,** Петефи Ш. 41. 2927

КУПОВИНА

КУПИО БИХ БИЦИКЛ у добром стању. Упитати телефон: 26-39. 2908

ПРОДАЈА

ПРОДАЈЕМ ХИТНО женску бунду од баршуња и лисице, женске капуте — зимске и прелазне, ципеле број 40, каљаче, лепе гајтане од штофа, женске кошуље, комбине, вунене пуловере и 8×2 мет. платна. Сечења 26, стан 9. 2910

ПРОДАЈУ СЕ ЈЕДНА дубока дечија колица. Бодза-ут 19. 2909

СОБНИ НАМЕШТАЈ од тврдог политираног дрвета 3 год употребљен на продају. Упитати: Сабадкаи-ут 66, колар. 2911

ИМАМ НА ПРОДАЈУ 45 хл. првокласног вина Клаус Кристиан, Тител, Хитлер Адолф 53. 2916

ФЛАШЕ ЗА ЗИМНИЦУ од 8—10 литара на продају, Банфи 34 (бивша Филипа Вишњића). 2918

ПРАСИЦИ од 6 недеља на продају по максималној цени. Банфи 34 (бивша Филипа Вишњића). 2917

ПРАВИ РОЗА КРОМПИР крупни и ситни на велико и мало упитати Априлиш-ут 16. 2919

НА ПРОДАЈУ: Разни застаклени прозори, врата, дрвене степенице, трпезариски астал у дуборезу. Гроф Чано 7. 2924

ДЕЧИЈА ДУБОКА КОЛИЦА са балон гумама продајем. Гембеш Ђула ул. 5. 2926

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа: »Уранија« штампарски завод (власник Јован Келемен). за штампарију одговара Јосип Франк. II Ракоци Ференц ул. 50 — Рукописи се не враћају.